

De kansen en uitdagingen van het nieuwe kabinetsbeleid

Coalitiepartijen spreken mooie en warme woorden over klimaat & energie

In het Hoofdlijnenakkoord staat onder andere dat:

- *“... Voor energie en leveringszekerheid is Nederland nu te afhankelijk van onbetrouwbare landen. De energietransitie moet gericht zijn op het verminderen van bestaande en het voorkomen van nieuwe afhankelijkheid...”*
- *“... Stabiel beleid is belangrijk: burgers en bedrijven moeten weten waar ze aan toe zijn...”*
- *“... We houden ons aan de bestaande afspraken; alleen als we de doelen niet halen, maken we alternatief beleid. Er komen geen nieuwe nationale koppen op Europees beleid...”*

... maar in het budget wordt flink gesnoeid

In de budgettaire bijlage bij het Hoofdlijnenakkoord, en de ambtelijke appreciatie, staat onder andere dat:

39. De SDE-uitgaven worden structureel afgeroomd met 1 miljard euro vanaf 2026.
40. De generieke taakstelling om budgetten voor subsidies structureel met 1 miljard te verlagen. (vraag: welk aandeel is klimaat & energie?)
58. De salderingsregeling voor kleinverbruikers wordt met ingang van 1 januari 2027 beëindigd.
68. De rondes 4 en 5 van Nationaal Groeifonds komen te vervallen. Hierdoor wordt 6,8 miljard minder uitgegeven.
71. Het budget voor het Klimaatfonds wordt incidenteel verlaagd met 1,2 miljard (minder groene waterstof- en batterijsubsidies).

De coalitiepartijen beperken de inzet van BECCS ...

In het Hoofdlijnenakkoord staat onder andere dat:

- (p.5) *“...Er wordt zo snel mogelijk gestopt met het subsidiëren van bio-energie gecombineerd met CO2-opvang en opslag (BECCS) en biomassacentrales, conform het eerder afgesproken afbouwpad...”*

Maar steunen de hoogwaardige inzet van biograndstoffen.

In de ambtelijke appreciatie (inclusief PBL) staat onder andere dat:

- EZK – *“... BECCS subsidie zal waarschijnlijk beperkt blijven tot één SDE-ronde, risico op tegenvaller voor emissiereductiedoelen in 2030 en er mogelijk additioneel beleid moet komen...”*
- PBL – *“... Het op korte termijn op gang brengen van de productie van groene waterstof en de productie van geavanceerde biobrandstoffen vergen in het bijzonder aandacht....”*
- PBL - *“... Verder is concreet beleid nodig voor het kunnen realiseren van negatieve emissies. Daarnaast vraagt de grondstoffenproblematiek om radicaal minder en efficiënter gebruik van grondstoffen en een daarbij passende beleidsintensivering...”*

Wie worden de relevante bewindspersonen?

De coalitiepartijen kiezen voor nieuw ministerie van Klimaat & Groene Groei

- Op 2 juli staat de eerste vergadering ('constituerend beraad') van het nieuwe kabinet gepland
- Belangrijk onderwerp: definitieve verdeling van portefeuilles tussen bewindslieden en onderraden van de ministerraad

In het Kabinet Rutte 4 was de portefeuillevindeling opgeknipt tussen twee bewindslieden

- De minister voor Klimaat & Energie, Rob Jetten (D66)
 - Klimaat beleid, o.a. het Klimaatfonds en transitiefonds
 - Energiebeleid (waaronder BECCS, negatieve emissies)
 - Nederlandse Emissieautoriteit
 - Implementatie RED III (voor industrie)
- De staatssecretaris van Infrastructuur & Waterstaat, Vivianne Heijnen (CDA)
 - Circulaire economie
 - Biobrandstoffen
 - Duurzaamheidseisen biograndstoffen
 - Implementatie REDIII (voor vervoer)

Sophie Hermans (VVD)

- 1981 (43)
- Beoogd vicepremier en minister van Klimaat & Groene Groei
- Opvolger van de minister voor Klimaat & Energie, Rob Jetten (D66)

Politieke carrière

- Politiek assistent van minister Blok (2012 – 2015) en premier Rutte (2015 – 2017).
- Sinds 2017 zit ze in de Tweede Kamer. Ze voerde vooral het woord over gezondheidszorg.
- Na het aantreden van het vierde kabinet-Rutte werd ze VVD-fractievoorzitter.
- Na de verkiezingen van 22 november '23 is zij waarnemend fractievoorzitter VVD in de Tweede Kamer

Opvallend

- Kreeg bij de Tweede Kamerverkiezingen op 22 november 2023 in totaal 62.317 voorkeursstemmen.
- Tijdens formatie in 2021 was ze de secondant van Rutte en ook tijdens de\e formatie was zij één van de VVD medeonderhandelaars.

Bouwstenen voor Regeerakkoord (augustus '21)

- Gepubliceerd door informateur Mariette Hamer (Rutte IV)
- Opgesteld door 'secondanten' Rob Jetten en Sophie Hermans

Opvallend:

- *"... We voeren het Klimaatakkoord uit en borgen met doorgerekende plannen het behalen van de doelstellingen, zoals afgesproken in de Klimaatwet..."*
- *"... We voeren groene industriepolitiek zodat het bedrijfsleven versneld een grote sprong kan maken op duurzaamheid en verdienvermogen..."*
- *"... Tegenover investeringen vanuit de overheid, zorgt een verhoogde doelstelling van de industrie ervoor dat Nederland de verhoogde klimaatdoelstelling haalt..."*
- *"... Huishoudens en MKB worden ontzorgd door onder meer het ondersteunen van investeringen in isolatie, warmtepompen, zonnepanelen en bijmengen van groen gas..."*

Open brief aan PvdA en GL (maart '23)

- Gepubliceerd door de VVD-fractie
- Open brief aan Attje Kuiken (PvdA) en Jesse Klaver (GL)

Opvallend:

- *"...Wat niet werkt: straffen als mensen nog niet kunnen meedoen, als ze nog wat tijd nodig hebben. Opleggen dat het NU moet. Dingen verplichten die mensen niet kunnen betalen. Of alles sluiten en verbieden wat vies is. De VVD wil juist dat wat vies is, schoon wordt. Niet banen en bedrijven weggagen, maar ze vergroenen ..."*
- *"...Wind en zon zijn mooi, maar niet genoeg. Ik daag jullie uit: zeg ja tegen kernenergie. Sluit je aan bij onze missie om twee kerncentrales te bouwen. Ik daag jullie uit: zeg ja tegen klimaatoptimisme. Ja tegen innovatie. Stop met het negatieve gevecht van wantrouwen, verbieden, sluiten en wegbelasten..."*

Chris Jansen (PVV)

- 1966
- Beoogd staatsecretaris Openbaar Vervoer en Milieu
- Opvolger van staatssecretaris van Infrastructuur & Waterstaat, Vivianne Heijnen (CDA)

Politieke carrière:

- Sinds 2010 politiek actief voor de PVV.
- Gemeenteraad van Almere, Provinciale Staten van Flevoland en als Gedeputeerde in Flevoland.
- Tussen 2019-2021 lid van de PVV Tweede Kamerfractie. Woordvoerder: zorg en het jeugdbeleid.

Opvallend

- In 2019 gaf Jansen aan dat er geen sprake is van klimaatprobleem en trok de invloed van menselijk gedrag op klimaatverandering in twijfel. Benoemde daarbij dat maatregelen tegen klimaatverandering en de energietransitie te duur zijn.

publico

GOVERNMENT &
PUBLIC AFFAIRS
AND STRATEGIC
COMMUNICATIONS

Wat is er in Parlement gebeurd?

Tweede Kamer

Coalitie

- PVV (37 zetels) - Alexander Kops (ervaring: >2.600 dagen)
- VVD (24 zetels) – Silvio Erkens (ervaring: > 1.100 dagen)
- NSC (20 zetels) - Wietske Postma (ervaring: < 1.000 dagen)
- BBB (7 zetels) – Henk Vermeer (ervaring: < 200 dagen)

Oppositie

- GL/PvdA (25 zetels) – Suzanne Kröger (ervaring: > 1.000 dagen)
- D66 (9 zetels) - Joost Sneller (ervaring: > 1.000 dagen)
- CDA (5 zetels) – Henri Bontenbal (ervaring: > 1.000 dagen)
- SP (5 zetels) - Sandra Beckerman (ervaring: > 2.600 dagen)
- Denk (3 zetels) - Ismail el Abassi (ervaring: < 200 dagen)
- PvdD (3 zetels) - Christine Teunissen (ervaring: > 1.100 dagen)
- FvD (3 zetels) - Pepijn van Houwelingen (ervaring: > 1.100 dagen)
- SGP (3 zetels) - André Flach (ervaring: < 200 dagen)
- CU (3 zetels) – Pieter Grinwis (ervaring: > 1.100 dagen)
- Volt (2 zetels) - Laurens Dassen (ervaring: > 1.100 dagen)
- JA21 (1 zetel) – Joost Eerdmans (ervaring: >2.800 dagen)

Eerste Kamer

Coalitie

- BBB (16 zetels) – Tekke Panman (ervaring: 371 dagen)
- VVD (10 zetels) – Pim van Ballekom (ervaring > 1.800 dagen)
- PVV (4 zetels) – Gomp van Strien (ervaring > 4.700 dagen)

Oppositie

- GL/PvdA (14 zetels) – Ferd Crone (ervaring > 1.800 dagen)
- CDA (6 zetels) - (ervaring: > 1.000 dagen)
- D66 (5 zetels) – Willemijn Aerdts (ervaring: <400 dagen)
- SP (3 zetels) – Bastiaan van Apeldoorn (ervaring > 3.200 dagen)
- PvdD (3 zetels) – Ingrid Visseren-Hamakers (ervaring: <400 dagen)
- CU (3 zetels) – Eric Holterhues (ervaring: < 400 dagen)
- JA 21 (3 zetels) – Ruben Baumgarten (ervaring: < 400 dagen)
- FvD (2 zetels) – Johan Dessing (ervaring > 1.800 dagen)
- SGP (2 zetels) – Peter Schalk (ervaring > 3.200 dagen)
- Volt (2 zetels) – /
- 50PLUS (1 zetel) – Martin van Rooijen (ervaring > 2.400 dagen)
- OPNL (1 zetel) – Auke van der Goot (ervaring: < 400 dagen)

Gestemd op →		4 maart 2024		5 maart 2024		23 april 2024		11 juni 2024	
		Amendement Teunissen - 36197, Nr. 22		Motie Teunissen - 32813, Nr. 1360		Motie Teunissen - 32813, Nr. 1381		Motie Teunissen - 31793, Nr. 260	
		Amendement van het lid Teunissen (PvdD) over uitbreiding van het verbod naar biomassa uit bossen.		Motie van het lid Teunissen (PvdD) over de subsidieregeling voor BECCS niet verder uitwerken.		Motie van de leden Teunissen (PvdD) en Postma (NSC) over de import van houtige biomassa uit het buitenland sterk ontmoedigen en geen nieuwe subsidies hiervoor verstrekken.		Motie van het lid Teunissen (PvdD) over zich in Europees verband inzetten om houtige biomassaverbranding niet langer aan te merken als duurzame energiebron.	
Partij	# zetels	Voor	Tegen	Voor	Tegen	Voor	Tegen	Voor	Tegen
PVV	37 zetels		X	✓		✓		✓	
GI-PvdA	25 zetels	✓		✓		✓		✓	
VVD	24 zetels		X		X		X		X
NSC	20 zetels		X		X	✓		✓	
D66	8 zetels		X		X	✓		✓	
BBB	7 zetels		X		X		X		X
CDA	5 zetels		X		X		X		X
SP	5 zetels	✓		✓		✓		✓	
CU	3 zetels		X		X	✓			X
Denk	3 zetels	✓				✓			X
PvdD	3 zetels	✓		✓		✓		✓	
SGP	3 zetels		X		X	✓			X
FvD	3 zetels	✓		✓		✓		✓	
Volt	2 zetels	✓			X	✓		✓	
JA21	1 zetels	✓		✓		✓		✓	
Uitslag stemming		42	108	74	76	114	36	105	45
		Verworpen		Verworpen		Aangenomen		Aangenomen	

Nieuwe politieke verhoudingen

Huidige (demissionaire) kabinet besluit tot SDE subsidiëring BECCS

- In brief aan de Tweede Kamer kondigt minister voor Klimaat en Energie, Rob Jetten, aan dat SDE++ ronde van 2024 een aparte BECCS categorie heeft. Hierbij gelden de volgende voorwaarden:
 - De gebruikte biograndstoffen moeten aansluiten bij de duurzaamheidseisen uit de Europese RED-III.
 - Maximaal elektrisch vermogen van 100 MW (lees: géén kolencentrales).
 - Eventuele financiële compensatie voor negatieve emissies via herziening ETS in 2026 zullen gecorrigeerd worden.

Sluit vooralsnog SDE-subsidiering kolencentrales uit (voor SDE++ 2024)

En zadelt nieuwe bewindslieden op met definitieve keuzes

- In de Trajectverkenning klimaatneutraal 2050 geeft het Planbureau voor de Leefomgeving aan dat het de voorkeur heeft om BECCS in te zetten bij biobrandstofproductie i.p.v. elektriciteit omdat:
 - De CO₂-concentratie bij biobrandstofproductie hoger is dan elektriciteitsopwekking.
 - Industriële processen zoals biobrandstoffenproductie waarschijnlijk meer vollasturen hebben dan biomassa elektriciteitscentrales.
- In zijn brief van 17 juni geeft de Minister de opdracht aan PBL om een marktconsultatie doen voor SDE++ ronde 2025 - “...Om de kosten en het potentieel van deze bredere opties in beeld te krijgen, is het PBL parallel verzocht in de marktconsultatie voor de SDE++ 2025 breed naar biogene emissies en mogelijkheden tot afvang te kijken...” (Kamerbrief SDE++ 2024, 17 juni 2024)

publico

GOVERNMENT &
PUBLIC AFFAIRS
AND STRATEGIC
COMMUNICATIONS

Wat is het kabinetsbeleid?

Wat staat ons nog te wachten?

Gesprekken beoogd kandidaat bewindspersonen

- Gepland voor: 17, 18 en 19 juni

Hoorzitting(en) kandidaat bewindslieden in Tweede Kamer

- Gepland voor: 24, 25 en 26 juni

Eindverslag formateur

- Gepland voor: Vrijdag 28 juni

Beëdiging nieuwe bewindslieden (en overdracht)

- Gepland voor: Dinsdag 2 juli

Debat over de regeringsverklaring

- Gepland voor: 3 of 4 juli
- Start zomerreces: 4 juli

Regeerprogramma (uitwerking Hoofdlijnenakkoord)

- Gepland voor: eind augustus / begin september

GOVERNMENT &
PUBLIC AFFAIRS
AND STRATEGIC
COMMUNICATIONS

Wat zijn de kansen en bedreigingen?

Wat zijn de kansen en bedreigingen voor de leden en partners van PBE?

- Budget – De klimaat- en energietransitie doelen blijven ongewijzigd, maar in het budget flink gesneden. De vraag is of de begroting toereikend is om deze ambities te realiseren.
- Bevoegdheid – Na het ‘constituerend beraad’ weten we pas wie er binnen het kabinet welke verantwoordelijkheid krijgt. Het gaat hierbij om de verdeling van taken tussen de staatssecretaris van Milieu en de Minister van Energie en Groene Groei.
- Beleid – Er is in de coalitie vooral aandacht het hier en nu (afschaffing salderingsregeling, terugdraaien verhoging CO2-belasting, schrappen verplichting warmtepomp), maar minder voor de vraagstukken van de langer termijn (negatieve emissies, CO2-vrij regelbaar vermogen). Het regeerprogramma kan hier wellicht wél aandacht aan besteden.
- Biograndstoffen – Parlementaire steun voor gebruik biograndstoffen in elektriciteitssector is zwak. Het is moet nog blijken of dit bij hoogwaardige toepassingen anders zal zijn. Dit zal o.a. blijken uit:
 - Implementatie RED III – duurzaamheidskader & biobrandstoffen
 - Negatieve emissies (ten behoeve van industrie en/of elektriciteitssector)

publico

GOVERNMENT &
PUBLIC AFFAIRS
AND STRATEGIC
COMMUNICATIONS

Dank u wel